

گُفال

(پاره تاملاتی جامعہ شناختی پیرامون استان بوشهر)

www.ketab.ir
محسن عباسپور

هامون نو

عباسپور، محسن، ۱۳۶۳-	:	سرشناسه
گفال : (پاره تاملاتی جامعه‌شناسانه پیرامون بوشهر) / محسن عباسپور.	:	عنوان و نام پدیدآور
دشتستان: هامون نو، ۱۴۰۰.	:	مشخصات نشر
۱۱۸ ص.	:	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۲۲-۶۴۹۰-۵۷-۳	:	شابک
فیپا	:	وضعیت فهرست نویسی
پاره تاملاتی جامعه‌شناسانه پیرامون بوشهر.	:	عنوان دیگر
بوشهر (استان) -- اوضاع اجتماعی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها	:	موضوع
Bushehr (Iran: Province) -- Social conditions -- Addresses, essays, lectures	:	موضوع
HC ۴۷۷	:	رده بندی کنگره
۳۳۰/۹۵۵۶۴	:	رده بندی دیویی
۷۶۲۵۹۲۱	:	شماره کتابشناسی ملی

www.ketab.ir

گفال

(پاره تاملاتی جامعہ شناختی پیرامون استان بوشهر)

نویسنده: محسن عباسپور

انتشارات: هامون نو

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۴۱ هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۹۰-۵۷-۳

نشانی: استان بوشهر - دشتستان - پشت کاروانسرای مشیرالملک - کوچه ۱۷ - پلاک ۲۶

کدپستی ۷۵۶۱۷۳۵۱۶۵ - شماره تماس: ۰۹۱۷۱۷۳۶۰۷۵ - ۰۹۳۳۵۷۵۱۷۱۷

فهرست

مقدمه	۹
چرا هامون؟	۱۵
فضای شهری در سیطره مردانگی	۱۹
امید دولتی	۲۹
سوت قطار در گوش جامعه مدنی بوشهر	۳۳
تیشه مالی شدن و مرکزگرایی بر ریشه بومرغ و آموزش دانش‌آموزهای ایرانی	۳۷
دریای سوسیالیست و نفت لیبرال بوشهر	۴۱
کز اشتغالی	۴۵
صورتک توسعه؛ نگاهی به صنعت در مفهوم اجتماعی آن	۴۹
«گفال» و نسبت آن با توسعه پایدار استان بوشهر	۵۳
بی‌مسئله‌گی دانشگاهی	۵۷
مردیها، بوشهر و کمپانی هندشرقی	۶۱
ملی شدن صنعت آب	۶۵
لباس گشاد اقتصادی بر پیکر نحیف اجتماعی	۶۹
کتاب‌نخوانی بوشهری‌ها به مثابه نافرمانی مدنی	۷۷
کوره‌ی ذوب بوشهر	۸۱
در خدمت و خیانت نوسازی	۸۵

مقدمه نویسنده

دفتر پیش‌رو، مجموعه‌ای از یادداشت‌هایی است که نگارنده طی سال‌های ۹۳ تا ۹۶ نوشته است. عمده آنها ذیل مسئله «جامعه‌شناسی بوشهر» و تمامی‌شان در قالب نوشتارهایی برای برقراری گفتگو با جامعه تنظیم گردیده‌اند. محور آنها گاه محصول درنگ‌ها و تأملات نگارنده برامون مسایل اجتماعی جاری در جامعه بوشهر بوده و گاه در پاسخ به پرسش یا موضوع مطرح شده از سوی دوستان گرانقدرم در انجمن هامون ایران، اسماعیل حسام‌مقدم و مهدیه امیری به شکل تحریر درآمده‌اند. ضروری است تأکید کنم برخی از این یادداشت‌ها شکل نمی‌گرفتند و هیچ کدام از آنها به سبک و سیاقی که خواهید خواند، تنظیم نمی‌شدند، اگر جریان فکری هامون در استان بوشهر و جنوب کشور شکل نگرفته بود. شرح مختصری از آشنایی‌ام با این نهاد اندیشه‌ورز را در یادداشت «چرا هامون؟» که در همین دفتر نیز بازنشر شده است، آورده‌ام. آنچه در طول سال‌های همکاری با این نهاد زمینه‌ای برای همکاری نگارنده پدید آورده بود، علاوه بر نزدیکی دیدگاه‌های فکری و التزام به نگاه‌هایی از دریچه‌های جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، مطالعات فرهنگی و... به جامعه بوشهر، مشی مبتنی بر کنشگری میدانی و برقراری گفتگو با جامعه، از سوی این نهاد غیردولتی نیز بود.

مجموعه‌ی پیش‌رو، شامل دو بخش است. بخش نخست که عمده مقاله‌ها و یادداشت‌ها را به خود اختصاص داده، در ارتباط مستقیم با استان بوشهر و مسایل اجتماعی جاری آن است. بخش دیگر که با عنوان ضمیمه‌ها و در پایان کتاب آمده، شامل چهار یادداشت و مقاله دیگری است که گرچه اشاره مستقیمی به مسایل اجتماعی بوشهر ندارند، اما به دو

دلیل در این مجموعه قرار گرفتند. نخست آنکه در همان فضای فکری و در همان دورانی نوشته و تنظیم شده‌اند که سایر یادداشت‌ها و مقاله‌های این مجموعه در آنها نوشته شده‌اند. براین اساس می‌تواند در پیوند با نوشته‌های مرتبط با بوشهر، به تقویت گفتگوی نویسنده - مخاطب که در این دفتر دنبال می‌شود، کمک نماید. دوم اینکه این یادداشت‌ها نیز همچون سایر نوشته‌های دیگری که در این مجموعه گردآوری شده، در فضای اندیشه‌ای هامون منتشر شده‌اند و ذیل گفتمانی که این جریان فکری با جامعه جنوب برقرار کرده به دست مخاطب‌ها رسیده‌اند.

برای اینکه یادداشت‌های گردآوری شده در این دفتر بتوانند نزدیک‌ترین ارتباط ممکن فکری با مخاطب را برقرار نمایند، مناسب دیدم در ابتدا شرح مختصری بر برخی کلیدواژه‌ها و یا عناصر اصلی و پرتکرار در متن این یادداشت‌ها ارایه نمایم. بر این اساس آنچه در ادامه می‌آید، لزوماً بیانگر مفهوم دقیق هر کدام از این واژگان نیست، بلکه تشریح فضای مفهومی آنها - یا اتکاء به تعبیر نظری‌شان - و نوع مواجهه نگارنده با هر کدام از این مفاهیم است که تلاش می‌کنم به بیانی ساده مطرح گردند. گمان من بر این است که این کار بتواند امکان مناسب‌تری را برای برقراری گفتگوی نویسنده و مخاطب، در آثاری از این دست برقرار نماید.

بوشهر

همانطور که در سطرهای پیشین آمد، عمده یادداشت‌های این دفتر ذیل «مسئله‌ای به نام بوشهر» شکل گرفته‌اند. نگارنده از اواخر سال ۱۳۸۶ تا اوایل سال ۱۳۹۵ ساکن بوشهر بود. در فضای اجتماعی این شهر و در ارتباط مداوم و روزانه با گروه‌های مختلف اجتماعی ساکن بوشهر، ارتباطی مداوم داشتم. عمده این ارتباط با اهالی شهر و شهرستان بوشهر بود، با این وجود به اقتضاء ضرورت کاری، با گروه‌ها و افراد دیگری در سایر شهرستان‌های استان نیز، ارتباط کنشگرانه‌ای داشتم. آنچه در ذهن من ذیل مسئله بوشهر شکل گرفته و در قالب این یادداشت‌ها بازتاب داده شده است، نگاهی است مبتنی بر پرسش‌های برآمده از پشت عینک جامعه‌شناسی به جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کردم و با مردم آن در ارتباطی مداوم قرار داشتم. بر این اساس، در این یادداشت‌ها،